

NÓGRÁDI LAPOK

ÉS HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
 Egyen 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 5 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 15 krajczár.
 Kézbesítve a kiadónálál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
 Öt hasznos példónál 5 kr. Helysz. minden beiktatásnál 30 kr.
 Nyilvánt. garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többeszi hirdetések
 juttatásnak csökkentésnek.

A lap szellemi részére s a nyilvánt. vonatkozó minden
 kérelmeknek a szerkesztéshez küldendők.
 Hirdetési pénsek, redempciók, és hirdetésnek
 a kiadónál intándók.

Nógrád tengeri kigyója.

II.

Első cikkemben kimutattam, hogy 1550 től mag a törvényhozás állapontja mindig az volt, miszerint a katonabeszállásolás teher. Nézzük most miképen fogta fel a törvényhozás a megye és a miniszter a kérdést gyakorlati szempontból és részleteiben.

Az 1879. 37. törvénycikkek már a címe azt mondja, hogy a megyék a katonabeszállásolásból származó teher arányos megosztása tekintetéből velük ki a pótdót. A törvény első §-a a címmel egy értelmes a katonabeszállásokból eredő teher felosztása céljából hatalmazza fel a megyéket pótdó kivételére. A 3 ik § b) pontja a megyei pótdók hová fordítása tekintetében egyenesen kimondja, hogy azaz kasszárnyák építése segélyezendő, hogy így a lakosság egyes lakosok terhelésénélkül legyenek létesíthetők. Így a törvény.

De a törvény indokolása még azoknak sem hagy kétséget a törvény istentől (első), a kik, mint Pulszky is elég vakmerőek félrehozavari a törvény világos szavait. A törvény indokolása a törvény szelleme. S mit mond ez?

Mindenek előtt kijelenti, hogy „senkitől kétségbe nem vonható igazság, mikép az állampolgárok legnagyobb terhe a katonabeszállásolásból ered.”

Tehát Pulszkyt és társait senkinek tekintti még a miniszter is.

Tovább menve kimondja, hogy e teher kiválóan azért súlyos, mert csak egyes vidékeket érint, azokban sem osztható fel méltányosan az egyes lakosokra. A megyék segélyét pedig elkerülhetetlennek tartja a törvény indokolása a beszállásolás terhének megszüntetéséhez, mintán országos pótdó nem felel meg a méltányosságnak, mert ahhoz olyan vidékeknek is kellene járulnia, a melyekben katonaság vagy honvédség elhelyezése nincs. De különben is több megye maga kívánja a beszállásolás terheinek megyei pótdó útján való arányosítását.

Az országgyűlés véderő bizottsága, a melynek Pulszky is tagja volt, ezen miniszteri indokolást, mely a katonabeszállásolásból eredő helyzetet kétségkívül gyakorlati szempontból fogja fel, szintén magáévá tette. És a megyében mégis Pulszky szól ellene annak, amit az országzásban elfogadott.

S ha szólna De elcsavarja a törvény botját és szellemét akár egy-23 próbás rabulista. Azt mondja, hogy hiszen van a kasszárnyákból nem kár.

Igen van hiszen a mezárosnak, a péknek, a korcsárosnak és ez által a kir. kisebb haszonvételek tulajdonosai a volt földesuraknak. De vajon hiszen-e a beszállásolás a háztulajdonosra, aki amikor katonát kap a legtöbb esetben még napasámba sem mehet el. Hiszen-e a háztulajdonosra, a kiről maga a törvény indokolása azt mondja: „katona sokszor egészen idegen léte a család kebelébe tolatik be.” Hiszen-e a háztulajdonosra, a kinek a katona, a törvényindokolás szavaival szólva: „saját szobáját, saját magának szükséges istállóját vessi el”.

Oly teher ez, a mely kímét a törvényindokolás szavait használva „a legnagyobb igazságtalanság”. S ha a kasszárnya sok tekintetben hasznos hajt egyesekeknek, levonni a polgárok nyakáról az elzállásolás nagy terhet, mely — mondja a törvényindokolása — „hogy nem volt igazságos, kétségtelen”.

Dé hiszen Gyarmatnak nem is volt elsinte esetben kasszárnyát kívánja. Maga a megye ohajította ezt és pedig elvitatathatlan alapos indokokból. Ugyanis: a gyakorlatoknál és ellenőrzési szemléknél, ha kasszárnya nincsen, Gyarmatról a munkás két okvetlen szomszéd megyébe vitélik. Már ez a jövőre ideje drága pénzébe kerül annak, a kinek a családját elparancsolják. A napasám emelkedik ilyenkor értékben s az elvitt munkás kezeket pótolni kell.

Beszéljünk azonban a számok. Évfolyanként átlag berendeltetik 2000 ember az ellenőrzési szemlére, 2000 ember a gyakorlatokra, ez összesen 4000 ember. Vegyünk csak két napot jövőre meandere, a legnagyobb munkaidőben, ez kétszer egy évben 4 nap s így összesen 16000 napasám. Ha csak 50 kral számítunk egy napasámnak, a kés veszteség 80000 frt, semis említve azt, hogy a szomszéd megyébe járó munkás kezeket pótolni s a helyetteseket fizetni kell.

De vegyük a kár kizárását egyesekekre. Átlag felvehetjük, hogy egy birtokosnak 4 emberét rendelik be a legnagyobb munkaidőben, ez kétszer egy évben 8 ember. Minden behívásra két napot számítva 16 napasám s így 60 kral s 8 frt kára van egy földbirtokosnak azzal, hogy a szomszéd megyébe viszik em-

berelt gyakorlaira és ellenőrzési szemlére. Itt szintén nem emlitem, hogy az elvont emberek helyettesítésére késpénzből kiadást vesz igénybe.

Éz tehát az ügynek anyagi oldala.

De van közbiztonsági. Ugyanis: maga a megye a kasszárnyát Gyarmatra a rabokra való tekintetből kívánja. Tudjuk, hogy itt számtalan rab van, mert idegen megyékből is ide hozták őket. Ha ezek véletlenül kitörni, vagy fellázadni akarnának, — mint már több ízben szándékolták, — a veszedelmet egy pár börtönőrrel elhárítani lehetetlen volna, míg az itt állomásozó honvédség minden ily merénylet ellen kellő fedezetet és teljes védelmet ad. Éz Gyarmat, bár jelenleg nagy mérvű megterheltséggel a megye kezéből csak azért vette ki a kasszárnyáspótdót, hogy 30—40 év múltával legyen neki egy jövedelmi alapja és ne kénytelenítsemek ő a megyének pótdót fizetni.

Ezekből kézzel fogható, hogy midőn a katonabeszállásolás a megye által pótdó útján kártalanítandó teherrel jár, specialiter Gyarmatra nézve egyenesen a megye érdeke kívánja, hogy itt kasszárnya állítsanak.

Éz Pulszky még sem állította azt mondani, hogy a megye kérdőitárságának az állandó választmány által is elfogadott munkálata a törvénybe tükkök.

Éz akkora cinizmus, a melyet mindenki hallására pírulás nélkül hangosan kimondani csak Pulszky képes. Hiszen arról nem is szólv, hogy a küldöttség munkálata a megye usztatásának egyenes kifolyása, mindenki megolvashatja az 1879. 37. t. c. 3. §-ban, hogy „a megyei törvényhatóságok a beszállásolásra szolgáló állandó épületek létrehozását a következő módokon mondják elő: a) azon községeket, melyek állandó beszállásolási állomásul vannak kijelölve, a lakosság és egyéb szükséges helyiségek létesítésében támogatják, mely támogatást vagy egyszer mindenkorra nyújtott segély alakjában, vagy az által nyújtják, hogy a beszállásolásra szóló törvényben megalapított megterheltségen kívül pótdó kifizetésével biztosítsanak.”

Az hiszen ez világos, sőt merem kimondani a törvény e szavaival szemben Pulszkynek a cinizmus annál igazságtalansággal sőt azzal az igazmondással, mert támadásában különösen az egyezményeskorra nyújtandó segély törvényellenesség ellen dehhál kezében a törvénykönyvvel, melyekből ezek szavakat elhallgatni a tisztoséggel beszélgetésnek tartotta.

A „NÓGRÁDI LAPOK“ TÁRCZAJA.

Egy sir.

Valahol mezere,
 Valaha régen,
 Megáltak egy sirt
 Tomcsintelen.
 Fája elszáppadt,
 Ilantja behorpadt,
 Ki nyugosk ottan,
 Azt én tudom csak —
 én tudom csak.

Nem jártam arra,
 De oda szállnék,
 Nem láttam soha,
 De rátalálnék.
 Valami ütök
 Erő ői bennem,
 Az megmondandó,
 Merre kell mennem, —
 Merre kell mennem.

Te azzal ottan
 Édes jó anyám! ...
 Kiedlen gond két
 Rivár éjszakán,
 Ha ottam sorát
 Mephányom-vetem:
 Hej, azt a sirt be
 Meg is könyvesem —
 De meg könyvesem!

Kiss József.

A dícsőség bölcsője.

— Rajzolat az őstörténelemből. —

Európy Géziál.

(1-6 folytatás.)

A görög nép számtalan mondát kötött Alkeiden személyéhez, melyeknek habár nagyrésze a hibetelenségnek határos, mindamellett arra enged következtetnünk, hogy ő volt az, aki az ugyanevű „hős szavak”-ban Kodrus’k; legmagasabbra emelkedett.

Hőstetteinek gazdagítására a görög regék neki tulajdonítják a poklon vett diadalt is. Összekötik Személyét a mythologia alakjaival, s azt mondják, hogy az istenek viadalát az óriásokkal ő döntötte el az előbbiek javára. A Scythia Anacharis görögországi naplójában (330. év körül Kr. e.) azt mondja róla: „Herakles a görögök előtt legnagyobb bándó, s felítensek között a legelőse; számtalan hőse tetteihez azt is adják, hogy hegyeket nyitott szét, szatornákat ásott a tengerek öszekötésére a legyőzte az alvilágot. Mondja csodáknak szövevénye, avagy mondja többeknek, kik ugyanazon nevet viseltek s a neki tulajdonított hőstetteket különvitték véghez...”

III.

Alkeidosnak barátja, dícsőségeinek részese és utódja volt attikai Theosz, kinek atyja Kokrops, Atheneo-alapítójának unokája s Attika uralkodója, Aigeus vala. A monda ezen hősről is igen sok hibetelenséget és meade dolgokat állít, s öszekötöttébe hozza személyét a mythológiával, épen mint elődjénél; ha azonban minden kétséi behatástól menten, tisztán történelmi szempontból kutadjuk ezen idők eseményeit, igen könnyűen meggyőződhet szerezhetünk Theosznak valódi szerepléséről Hellás történelmében. Nehezebb azonban

éltetőemlékeinek leírása a többi hőstétél anyyival, hogy sem Homer, sem pedig Hesiodnál, kiknek iratai e tekintetben legnagyobb hitelt érdemlőnek, nem találunk 64 illetőleg bővebb adatokra.

Bizonyos azonban, hogy Theosz utódjai halála után Athénában még két száz évig uralkodtak be az uralkodói székben, és hogy magának Theosznak országa belállapotát illető inték edései, mind végeig alapját képezték Attika törvényeinek.

Szálltani idejét legbiztosabban Kr. e. 1260-ik évre tehetjük. Anyja, Alithra Troiszenben lakott, s ugyanitt látott napvilágot s neveltetett föl Theosz is.

Midőn már ifjúvá lett, anyja által atyjához küldetett Athénába, hogy a többi herceggel együtt a honnak bajnokai szolgálatakat tegyen. Már ezen útjában több pártiadala volt Theosznak, melyekben bátorágát és ügyességét legmérvben kitüntette; legyőzte a meade Shiront, a vas buzogányos Periphoteset, és a híres spartai rablót Prokrusteset. Atyja beparancsolta őt a népek s ő azonnal vállalkozott a krétai hadjáratra, mely dícsőségeknek legfényesebb csillagát képezi.

Az athénaiak költöcsök voltak ugyanis Minos krétai királynak adófeljében óvenként két szüzet küldeni, s ezen szerencsétlen áldozatok a király fia Thauras*) kérvényának lottak odavetve. Ezen lelkés adó igen sértette az athénaiakat, s legfőbb vágyuk vala attól megszabadulhatni, azonban gyengeségük tudatában úrték mindaddig, míg Theosz felszen túsító őket, maga magát ajánlvá fel a döntő küzdelemre.

Minos király birva a labirintusnak csak az abban lakó fia által ismert titkáiban: bódolatát igérté

*) A rego Minotaurust, egy csoda állatot említi a labirintus lakójának, azonban a krétai irák Minos királynak fia, Thauras (innen a regébe Minotaurus) mondják a túsólag lakójának. A kérvényesítő irak nek, és Theosz által írtó grószotai is. Ha a legbiztosabbat is legvalóságosabb hagyomány. B. B.

frt, az első magyarul 80 kr; mi tetemes megtakarítást eredményez.

A debreczeni Iparművelődési érdeklődés B. Gyarmaton f. hó 22 én tartott meg az első nagyobb értekezlet Komáromy József úr elnöklése alatt. — A végrehajtó bizottság tagjainak sikerült az ügyhöz máris 35 iparos vállalkosot megnyerni, kik összesen 136 db. Ipari tárgyat fognak elkészíteni július hó 10 kégig. Az értekezlet inkább külsőben összemecse volt arra nézve, hogy az iparosok és illetve segédek a tanácsaik miként fogják fel ezen kiállítási ügyet? Az adott nyilatkozatokból városunk iparosainak jó irányú és hazafias gondolkodása kivehető volt, mert magokévá tették azt, a mit a magyar iparosok létevére megkíván, hogy művelődésük haladásuk kell és hogy a magyar ipar népszerűsítéséhez a legutolsó magyar Iparosoknak is minden lehetőségével hozzá kell járulni. Így felfogásuk mindenki közegével ajánlkozott arra, hogy a kiállításra egy-két tárgyat elkészítsen. Legnagyobb előkészítést tanszék a csizmadia ipar társulat, melyből állig vállalkozott két tag: Mutnyánaszky és Bády. Azt kívánom azonban, hogy e tárgyat haladni kívánó tagjai csakhamar be fogják látni, hogy ily szép, nemes és hasznos mozdalomhoz csaklakomni minden becsületos iparosnak erkölcsi kötelessége. A legközelebbi értekezlet a pénteki délután, alatt fog megtartani, mely alkalommal a vállalkozók által készített ipari tárgyak beszerzési fognak.

Beniczky Gyula a feleki járás orsz. gyűlösi képviselője június hó 6-án fogja tartani beszámoló beszédét Füleken a „Vámfogadó” helyiségében.

A „Nemzeti Iskola” tavausi mulatága június 2-án tartalt meg a podlunizai erdőben. A közébédnél a tértek ára 1 frt less.

Halálosan. Megyénk legidősebb embere, Sille Jakab, a Zichy seniorális uradalom fő orvosa 6 hó 26 én hunyt el 91 éves korában. A gyásznap a halál-útról következő jelentést tesz: Sille Antónia Orvogy Eszterházy Viktor és gyermekei, Sille Terézia férjhezott Perikinko Jánosé, Perikinko János és gyermekeik, Sille Anna férjhezott Krupár Károlyé, Krupár Károly és gyermekeik, Sille Paulina férjhezott Tóth Istváné, Tóth István és gyermekeik, Sille Mária férjhezott Radnay Ferencé, Radnay Ferenc, Sille Sándor, neje Prenoszi Vilma és gyermekeik, Sille Amália torábbá Orvogy Sille Jánosé néni, Tary Mária és Srachalay Antónia

melyen megismerodott szívvel jelentik az őszes roko-
nok nevében is felejtethetetlen apjuk, ijuk, nagyajuk és egyra Sille Jakab gróf Zichy seniorális uradalom fő orvosa főorvosának, folyó 1881-ik évi május hó 25-én reggeli fel 1 órakor munkás életűek 91-ik évében, a halottas szomszédok ajtatos felvétel után végelgyöngy-
gültés következtében történt gyászos kimutató. A boldo-
gult hült tetemei folyó hó 27-én tetettek az első cseretágyai sírkorbó.

A losonci állami gymnasium 1880—1 tanévi nyilvánoa vizsgái június hó 15-én veszik - kezdetüket.

Árlejéti hirdetemény. A Nagyművelődési vallás és közoktatási m. k. miniszterium 1881. évi május hó 13-án 4164 sz. a. kelt leirata folytán a losonci állami gymnasium átépítése rendelkezett el, mely munkálatok végrehajtásának vállalat utján való biztosítása végett ezennoal aldirit tankortéti főigazgató által f. ó. június hó 15-én délelőtti 10 órakkor a losonci gymnasium igazgatói irodájában árlejéti fog tartatni. A létesítendő építkezések 66721 frt 82 krral vannak előirányozva és a fentjelölt határidőig a losonci állami gymnasiumi igazgatóság-ál benyujtandó zárt ajánlatokhoz 3337 forint bálnapénssz mejléklendő. Az őszes ápitkezési iratok, torrek és a tőszomszód áljajéti feltételek a losonci gymnasium igazgatóságánál megtekintethetők.

Losonc, 1881 május hó 22-én

Dr. Klamarik János s. k.
I. ktr. tank. főigazgató.

Apróságok

Amerikai apróságok. — I. Egy lócsászár nagyra tartotta lovát a bátorságát a következő nagymondással akarta jellemezni: Higyje meg uram, ez a paripa olyan egy szeszant nemes faj, hogy inkább kilobeli a párját, hogysem megfutamodjék. És a vevő néhány nap múlva ugy is találta. A nemes paripa inkább kilobelte a párját hogysem megfutamodott volna. — II. Aggogom kedves doctor úr, — hogy még nagy bajom is kerakodhatik. Képzalje csak tegnap véletlenül lenyoltom egy gombot. Adjon kérem valami jó tanácsot. — Az orvos csak ennyit mondott: A baj különbsé. Másnal nem gyógyithatom, mint azzal a tanácsal,

hogy nyeljen le gyorsan egy gomblyukat is. — III. Van Lincolnnak egy igen mulatságos adomája. Három ur ugyanis folytonosan szaklatta őt bolmi hivatalért s alig mált lét, hogy a vlepütató a nyakára no járt volna. Linkoln kezdte rőtelteli a dolgot s a körtetköz kis példabeszédet mondta ol nekik: Uraim! Őnök egy iskolamesteromre emlékeztetek, ki nekünk egyszer Dániel könyvednek harmadik fejezetét adta ide olvasni. Egy iskolatársamat szörnyen elfággatta vele. A jó én igen folyékonyan olvasott, csak mikor három névre akadt, akkor azonnaj cserben hagyta a tudományát a lohadat a bedra. És a három név Shadrak, Meshak és Abodnego volt. Nem birta sehogysem kibárlani. [A tanító előről kezd olvasni.] Anantán megint az átkozott három névhez kerül s — végre úrlélmöt vesztve így fakad ki: Már megint itt van a három csúnya gazember! — A deputátót nem szaklatta többet Linkolnt.

A kis Erzsike öt éves, de mégis bánja már valami. Micsoda?

- Hát szeretném, ha volna egy kis öcsém, mint a szomszédok Maritkájának,
- Hja fiám, már ezt hiába szeretnéd, — mond adja rá az anya.
- Miért?
- Mert a kislány nagyon drágák.
- Drágák?
- Aztán apa sincs itthon, hogy pénst adjon rád.
- Mama! Nem lehetne rá kölcsön kérni Laci bácsitól?

Nógrádmegyei hivatalos értesítő.

Ipolybolyk község mint erkölcsi tisztelt tulajdonát képező 22 bold szántóföld, 8 bold rét folyó évi október 1-től három, esetleg hat évre haszonbérbe adandó, — határidőül június 14 nek d. e. 10 órája a község házához tüzetik ki. A feltételek a piactsi körjegyzőnél bármikor megtekintethetők.

Hugyag község tulajdonát képező 60 kaszás rét nyilvánoa árverés utján leendő bérbeszedési határidőjéül folyó évi június hó 7-nek d. e. 10 órája tüzetik ki Hugyag község házához. A jelsett rét az árverezők kívánásághoz képest akár egémben, akár ayllásokra osztva fog bérbeszedatni.

Előadó szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Egy szeszgyár!

Jól berendezve, elegendő istálók-
kal és malommal jó feltételek mel-
lett szabadkézből azonnal bérbé
adatik. Bővebb értesítést ad a tu-
lajdonosnó

Steiner Morné,
Ipolyvágon.

Hirdetmény.

Öz. Némethy Kálmáné tulajdonát képező B-Gyarmaton a Teleki-utczában fekvő ház folyó 1881. évi október hó 1-től haszonbérbe adandó, esetleg örök áron is eladó. A feltételek megtud-
hatók **Dessoffy Elek** úr ügyvédi irodájában.

Hirdetés!

Salgótarjáni takarékpénztár ad ingatta-
nokra kölcsönöket f. 6. Julius 1-től 7 száz-
százaléval.

As igazgatóság.



Reitter István
kocsigyára Váczon.

Van szerencsém közhírré juttatni, hogy kocsigyári raktáram mindennemű kocsikkal, hestőkkel van ellátva, melyek nem csak divatosak de könnyűségénél fogva is igen tartósak; erről kocsigyáram 25 évi jó hírnévben főnnállása eléggé kezeskedik. Ajánlom még ezennel az általam feltalált két derékzögre, nyújtóra készült rendkívül könnyű fűderes futókocsijaimat, a melyek a fordulásoknál legkényelmesebbeknek bizonyultak. Továbbá mindhogy minden munka saját termem és saját felügyeletem alatt készült, a kocsik javítására is gyáramban egy külön begyakorolt ús-
letozástalyst rendeztem be, minek folytán nem csak az új kocsikat, de javításokat is a legolcsóbb ár mellett teljesithetek.

Mély tisztelettel

Reitter István.

Ittfeleket kicélnatra káldók.

Regale bérlet.

A salgó-tarjáni köznönbánya részvönytársulat bérbe adja Baglyasallya községben és Mikó pusztán (Köváron,) Zagyva-Róna községben és Caernik-Inaszó pusztákon **Ital-
mérési jogát;** továbbá a salgó-tarjáni colonián fekvő **Ötházát 3 évre,** vagyis f. 6. július 1-től egészen 1884. június végéig.

Részletes feltételek megtudhatók akár a budapesti igazgatóságánál József tér 12. sz. akár a bányai igazgatóságánál Salgó-Tarjában.

Írásbeli ajánlatok benyujtandók május utolsóig az igazgatóságánál Budaposten.

As igazgatóság.